

Parlamentul
Republicii Moldova

DGJ-01 nr. 134
22 martie 2024

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

AVIZ

la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.273/1994
privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte
(nr.73 din 06.03.2024)

Direcția generală juridică a examinat proiectul de lege nominalizat și, în conformitate cu articolul 54 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr.797/1996, și cu prevederile Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative expune următoarele considerente.

I. Aspecte de ordin general.

1. Proiectul de lege a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către Guvern (aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.156/2024), fapt ce corespunde art.73 din Constituție și art.47 din Regulamentul Parlamentului.

2. Prin natura relațiilor sociale reglementate, proiectul de lege face parte din categoria legilor organice, ține de competența Parlamentului și este în concordanță cu prevederile art.66 din Constituția Republicii Moldova.

3. Proiectul de lege are drept scop armonizarea prevederilor Legii nr.273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte (în continuare – *Legea nr.273/1994*) la dispozițiile regulamentelor UE în scopul sporirii securității cărților de identitate și permiselor de ședere, precum și instituirii unui model uniform pentru permisele de ședere pentru resortisanții țărilor terțe.

4. Conform Notei informative implementarea amendamentelor propuse la *Legea nr.273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte* nu necesită mijloace financiare din bugetul de stat. Costurile pentru emiterea noilor documente vor fi suportate de către ASP și vor putea fi stabilite cu exactitate în urma achizițiilor internaționale de blanchete, utilaj și soft, inclusiv evaluarea capacităților de emitere a semnăturilor electronice. Noua carte de identitate va îngloba funcționalul ambelor tipuri de buletine de identitate existente (CA și eCA) suplimentar în momentul aderării la UE va servi și ca document de călătorie, respectiv costul acestuia se evaluează la tariful sub valoarea medie a tarifului pentru acest document în UE și mai mic decât costul actualului buletin de identitate electronic (eCA).

5. Este de menționat că, prevederile inițiativei legislative vin să contribuie la realizarea Planului național de acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pe anii 2024-2027, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 829/2023 (pct. 4); pct.229 din Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2024, aprobat prin

Hotărârea Guvernului nr.887/2023 și pct.86 din Planul de acțiuni pentru implementarea recomandărilor din Raportul de monitorizare SIGMA a performanței Republicii Moldova în administrația publică în report cu principiile administrației publice, aprobat prin Dispoziția Guvernului nr. 182-d/2023.

II. Sugestii și obiecții de ordin juridic. Respectarea procedurilor de tehnică legislativă.

Cu privire la textul proiectului de lege, menționăm următoarele.

La Art.I:

1. În pct.3 (ce prevede modificarea art.2 din lege):

- textul "pe tot cuprinsul articolului" se va substitui cu textul "în alin.(6) și alin.(7) lit.i),"

- în alin.(7)¹ lit.b) se atenționează asupra evitării utilizării formulei "după caz", fără a indica expres cazurile specifice unor situații concrete. Acest fapt poate determina interpretarea extensivă de către subiecții responsabili de implementarea ulterioară a legii.

2. La pct.4 (redacția nouă a art.3).

- Redacția alin.(1) al art.3 stabilește expres "Cartea de identitate se eliberează cetățenilor Republicii Moldova care locuiesc pe teritoriul Republicii Moldova". Nota informativă nu vine cu argumente pertinente în favoarea stabilirii condiției obligatorii la primirea cărții de identitate locuirea pe teritoriul Republicii Moldova. În contextul existenței unui număr impunător de cetățeni ai Republicii Moldova aflați peste hotarele acesteia, prin redacția propusă se evidențiază îngustarea grupului de cetățeni și încălcarea drepturilor fundamentale ale acestora. În acest context, se consideră optim de a revizui prevederile alineatului prenotat în sensul excluderii textului "care locuiesc pe teritoriul Republicii Moldova". Obiecția este valabilă și pentru alin.(1) a art.7.

- Cu privire la termenul de valabilitate a cărților de identitate, trebuie să menționăm că art.3, în redacția actuală a Legii nr.273/1994, în alin.(10), prevede că "*Buletinele de identitate se eliberează pe termen de valabilitate: de la naștere până la 10 ani; b) de la 10 până la 16 ani; de la 16 până la 25 ani; de la 25 până la 45 ani; de la 45 – pe viață.*" Observăm că, proiectul de lege, prin alin.(12) a art.3 vine cu o nouă abordare la capitolul valabilitatea actelor de identitate, stabilind un termen unic de valabilitate atât pentru cărțile de identitate, cât și pentru cărțile de rezidență pentru cetățenii străini și apatrizi. Ținând cont de faptul, că regimul juridic al cetățenilor Republicii Moldova și al cetățenilor străini și apatrizilor este diferit, considerăm că în cazul migrării ultimilor, evidența din partea statului trebuie să fie mult mai riguroasă. Credem că cartea de identitate a cetățeanului RM și cărțile de rezidență a cetățenilor străini și apatrizilor, ca și în cazul refugiaților și beneficiarilor de protecție umanitară, trebuie să aibă un termen de valabilitate diferit, iar în acest sens, sugerăm autorilor reexaminarea alin.(12) a art.3.

3. În pct.5 (art.3³) alin. (6)¹ lit.b) cuvintele ", după caz," se vor exclude.

4. La pct.6 (art.4):

- Nu este argumentată abrogarea alin.(2) din art.4, mai mult considerăm că alin.(2) trebuie menținut în vigoare, or acesta stabilește expres "Titularii achită în mod legal costul actelor de identitate și cheltuielile ce țin de operațiunile de eliberare a acestora, în condițiile stabilite de Guvern."

- se va examina suplimentar substituirea cuvintelor " autoritate emitentă" cu cuvintele "autoritate competentă", or constatăm că substituirea acestora nu în toate cazurile este oportună. De exemplu, în alin.(4) al art.4, considerăm că trebuie menținută redacția "autoritatea emitentă", pentru că doar la **autoritatea emitentă** persoana, inclusiv minorul cu vârsta de peste 14 ani, poate ridica actul de identitate eliberat pe numele său, și nu la autoritate competentă așa cum vine să modifice proiectul de lege. Aceeași obiecție este valabilă și modificarea propusă la art.6 alin.(3).

5. În pct.7 (art.5), observăm că redacția actuală a lit.b)și lit.c) din alin.(1) a art.5 corespunde exigențelor de calitate a legii, statuate de art.54 al Legii nr.100/2017, ele sunt expuse clar, într-o ordine logică și sunt aplicabile situațiilor concrete. Pledăm pentru menținerea în vigoare a redacției actuale ale lit.b) și lit.c).

6. În pct.10 (art.8).

- Constatăm că redacția nouă a art.8 transpune prevederile existente, iar unele prevederi fac dificilă percepția acestora. În acest sens, considerăm ambiguu textul lit.b), care prevede, că titularul actului de identitate în *termen de 15 zile de la pierderea, furtul sau găsirea actului de identitate să comunice autorității competente*. Din considerente de ordin practic, considerăm inoportună obligarea persoanei de a comunica autorităților competente referitor la găsirea actului de identitate, or o dată anunțată pierderea/furtul actului, acesta este considerat și înregistrat ca fiind un act de identitate nevalabil (a se vedea art.5 lit.g)).

7. Întru respectarea art.54 din Legea nr.100/2017 proiectul de lege se va supune unei prelucrări redacționale și ortografice și se va revizui textul acestuia întru ajustarea la exigențele normelor tehnicii legislative.

8. Luând în considerare faptul, că proiectul de lege intervine cu modificări practice în fiecare articol al Legii nr.273/1994, sugerăm autorilor analizarea oportunității republicării legii menționate.

În concluzie, relevăm că la examinarea proiectului urmează să se țină cont de recomandările menționate supra, iar oportunitatea examinării proiectului de lege ține de prerogativa exclusivă a Parlamentului.

ION CREANGĂ
Șeful Direcției generale

ex.: Viorica Stratiev
tel.: 022.820.584
e-mail: viorica.stratiev@parlament.md